Poštnina plačana v gotovini

Sped. in abbon. post. - I Gruppe

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177
PODUREDNIŠTVO: Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina . . . . . L 800
Letna naročnina . . . . . L 1.500
Letna inozemstvo . . . . . L 2.500
Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XIII. - Štev. 30 (650) | Gorica - četrtek 27. julija 1961 - Trst | Posamezna številka L 30

Mater et Magistra

Že 29. decembra lanskega leta je napovedal sv. oče Janez XXIII. diplomatskim zastopnikom novo socialno okrožnico svetovnega pomena, ki bo nadaljevala in spopolnila krščanski socialni nauk prejšnjih papežev, Leona XIII., Pija XI. in Pija XII. in dokazala veliko skrb Cerkve ne samo za dušno zveličanje ljudi, ampak tudi za pravične gospodarske odnose v človeški družbi, kakor jih terja naš Gospod Jezus Kristus, da bi vladal med ljudmi mir in edinost otrok božjih.

Ne gre za kak na hitrem sestavljen pastirski list. Ta okrožnica je sad dolgega, potrpežljivega in globokega študija veljavnih izvedencev v socialnih vedah, ki naj bi dale odgovor na vsa socialna vprašanja, ki so se pojavila v novih gospodarskih in političnih spremembah zadnjih desetletij. Osamosvojila se je skoraj vsa Afrika, vre med narodi na bližnjem in daljnem Vzhodu. V negotovosti je položaj v Južni Ameriki in v Evropi sami je nevarnost novih socialnih in političnih zmed.

Že sama zakasnitev te nove enciklike, ki je imela iziti 15. maja ob 70 letnici Leonove »Rerum novarum«, kaže, za kako resno je smatral sv. oče njeno vsebino, ki jo je hotel objaviti »vsem, ki verujejo v Kristusa, in tudi vsem pravicoljubnim ljudem na svetu« v latinščini, ki je uradni jezik Cerkve, in istočasno v prevodih raznih svetovnih jezikov.

Okrožnica je zelo obširna; obsega 86 na stroj tipkanih strani. Naslovljena je »na vse častitljive brate patriarhe, primate, nadškofe in druge ordinarije, ki žive v skupnosti s sv. Apostolskim Sedežem, a tudi na vso duhovščino in vernike katoliškega sveta. Njena vsebina je: Novejši razvoj socialnega vprašanja v luči Kristusovega nauka. Enciklika se začenja z besedami: Mater et Magistra (Mati in Učiteljica).

Razdeljena je na 4 glavne dele. V I. delu riše nova enciklika socialno stanje v dobi Leona XIII., ko je veljalo načelo, da gospodarske zadeve ureja kapital sam. Ne delavci ne država nimajo nobene pravice pri tej ureditvi. Delavec je plačan, država pa naj se bavi le s politiko. A delavec je bil izročen na milost in nemilost v roke kapitalu, ki ga je za trudapolno delo hudo izžemal. Leon je pa utemeljil svojo skrb za socialno vprašanje z besedami: »Zaupno stopamo na gospodarsko polje, ker zadeva vprašanja moralnega značaja, ki jih ni mogoče drugače rešiti, kot da se zatečemo k veri, ki jo uči in razlaga Cerkev.« Zahteval je, da se delavcu prizna dostojanstvo človeka, ne pa značaj navadnega stroja v tovarni, da se mu zagotovi delo in zadostno plačilo zanj in za družino, da imajo delavci pravico združevanja v delavske sindikate v obrambo proti izžemanju in da ima država dolžnost braniti slabejše sloje pred mogočnimi.

Pij XI. in Pij XII. sta vse te točke še bolj natanko opredelila, zlasti glede vprašanja o zasebni lastnini, glede delavske pogodbe med kapitalom in delavci, ki naj spada tudi pod državno nadzorstvo, ako se sami ne morejo sporazumeti, potem glede delovnega časa, zavarovanja za starost in onemoglost, glede skrbi za telesni in duševni dobrobit delavca (zdravo stanovanje, potreben počitek, oskrbo v bolezni itd.)

V II. delu opisuje nova enciklika, kako se je po teh navodilih krščanske sociologije izboljšal položaj delavstva, a kako se je v naslednjih desetletjih nagrmadilo spet mnogo socialnih nesoglasij v človeški družbi. Med malimi in velikimi industrijskimi obrati, med tovarniško in obrtniško proizvodnjo, med dohodki iz industrije in poljedelstva, med gospodarsko razvitimi in manj razvitimi pokrajinami v isti državi, in prav v teh zadnjih letih med kulturno in gospodarsko visokostoječimi in zelo zaostalimi novimi državnimi tvorbami v svetu.

V III. delu govori enciklika ponajveč o zaostalosti poljedelstva, ki je bilo skozi dolga stoletja vir dohodkov velike večine človeštva, in nakazuje, kako bo treba tudi poljedelstvu pomagati in vsaj omejiti strahotni beg ljudi z dežele v industrijo. Tam tudi govori o pomoči manj razvitim deželam in pokrajinam od strani višje razvitih.

V IV. delu pa seže sv. oče prav v globino človeškega srca in pravi, da če hoče svet ozdraviti socialne rane in najti pravičnost za vse ljudi, mora ozdraviti najprej človeška srca. Ljudje si danes ne zaupajo več med seboj, bojijo se drug drugega, oborožujejo se drug proti drugemu in velikanske vsote denarja gredo namesto v korist zaostalih narodov — v oboroževanje. Najti moramo najprej skupno priznanje moralnega reda, ki veže med seboj vse narode in vsa ljudstva. Pogoj tega reda pa je priznanje, da smo vsi sinovi istega Očeta-Boga. Brez tega je vsak sporazum nemogoč. Saj vsi govorijo o pravičnosti, a kaj je pravičnost — pri tem se že ne razumemo več. — Največja zmota modernega časa je, da smatra vero v Boga kot proizvod domišljije, ali kot proizvod zgodovinskega razvoja ter da jo je treba iz človeštva iztrebiti, češ da je vera v enega Boga ovira človeškemu napredku. Zato papež posebno poudarja posvečevanje Gospodovega dne, ker je to zahteva vere, morale in higiene — in mi bi še dostavili, da je to pogoj božjega blagoslova.

L. N.

Okrepitev Male Evrope

V minulem tednu je bil v Bonnu zelo važen, rekli bi skoro zgodovinski sestanek zunanjih ministrov šestero držav tako imenovane Male Evrope (Francija, Nemčija, Belgija, Holandska, Italija in Luksemburg), na katerem so sprejeli važne odločitve v zvezi s politično integracijo Zahodne Evrope; med temi se nam zdi najvažnejša tista, da je treba čimprej v neki obliki začeti izvajati tudi politično združevanje med omenjenimi državami. V teku je uspešno gospodarsko sodelovanje in združevanje, ki se mora nadaljevati kot predpogoj za poznejšo politično integracijo, ki je in ostane končni cilj. V ta namen so se državniki zbrani na posvetu v Bonnu dogovorili, da bo treba v bližnji bodočnosti začeti tudi s političnimi oblikami sodelovanja med evropskimi državami, in so nalogo za sestavo ustreznega statuta poverili posebni študijski komisiji. Ta osnutek, ki naj bi bil neke vrste zarodek bodočih Združenih držav Evrope, bodo državniki držav Male Evrope pretresali in ga eventuelno potrdili na enem prihodnjih takih evropskih sestankov. Če bo omenjeni načrt že pripravljen do jeseni, ga bodo lahko obravnavali na sestanku oktobra v Rimu, kar pa zaradi nastopajočih počitnic ni verjetno.

Ta odločitev, ki je padla na konferenci v Bonnu, je temeljne važnosti v procesu evropskega združevanja. Kot znano so bile rimske pogodbe o ustanovitvi skupnega evropskega tržišča podpisane z namenom, da se pripravi z gospodarsko integracijo pot politični združitvi Evrope. Med tem časom, ko se je začelo uresničevanje skupnega evropskega tržišča, je prišel na oblast v Franciji general De Gaulle, ki sicer ne zavrača v celoti omenjenih rimskih pogodb, vendar jih je na vse načine skušal prikrojiti po svoje ter jim omejiti prvotno politično vsebino. Gospodarska združitev že, toda politična združitev je pa za Francijo prehud oreh — je skušal De Gaulle dopovedovati — in je lani v tem času zapovrstjo enega za drugim klical k sebi evropske državnike, da bi jih pridobil za svoj načrt, neke vrste evropski konfederaciji.

Kot razvidno iz rezultatov bonnskega sestanka, se je francoski predsednik odpovedal svojim načrtom in upamo, da je dokončno sprejel misel o nujni politični združitvi Evrope. V tem dejstvu vidijo zagovorniki in poborniki Združene Evrope največji uspeh zadnjega evropskega sestanka v Bonnu.

V Bonnu so zunanji ministri tudi sklenili ustanoviti v Firencah evropsko univerzo in skrb za to poverili Italiji.

Spopad za Bizerto

Usoda časov si je zopet privoščila Francijo, in sicer tisto Francijo, ki živi od fantomov svoje nekdanje »veličine« in se ne da z odkrito odločnostjo sprijazniti s stvarnostjo, ampak se vse prepogosto in prerada predaja sanjam minule slave in mogočnosti tega sveta. Ta podoba nam prihaja pred oči ob tragičnih bojih med Francozi in Tunizijci zaradi oporišča Bizerte, do katerih je prišlo nepričakovano zadnje dni minulega tedna. — Oglejmo si najprej politično ozadje in sam potek krvavih dogodkov. Kot smo že poročali, je tunizijski predsednik Burgiba zahteval, naj francoske čete čimprej zapustijo oporišče Bizerto in je v ta namen po svojem sinu in veleposlaniku v Parizu poslal 6. julija pismeno zahtevo generalu De Gaullu. Ne vemo, kako je na to pismo odgovorila francoska vlada, toda 17. julija je Burgiba svojo zahtevo še enkrat ponovil in zagrozil z blokado dohodov k oporišču, če se Francija ne odloči za umik svojih čet. Ko je potekel rok dveh dni, so tunizijski civilisti in vojaki obkolili oporišče; francoske čete so se tako nepričakovano znašle v težkem položaju. Francoska vlada jim je poslala pomoč in ojačenja z letali, toda Tunizijci so začeli streljati na padalce in tako so se vneli spopadi, ki so v krajših presledkih trajali skoro štiri dni. Na obeh straneh je bilo mnogo mrtvih, sodijo kakih tri sto na tunizijski in kakih petnajst na francoski strani. Po obsegu in srditosti bojev zgleda, da je bila to prava vojna.

Spričo resnosti položaja je bil ves svet pokonci. Tunizija je zahtevala nujno sklicanje Varnostnega sveta, pred katerim sta se francoski in tunizijski delegat medsebojno obtoževala napada. Nobenega dvoma ni več, da so Tunizijci prvi odprli ogenj, toda kljub temu ni Franciji politično prav nič koristilo, ampak neizmerno škodilo, kajti vsak strel, ki ga Francija odda v Afriki je končno strel proti sami sebi. Afričani podijo Francoze domov ter jim niti samoobramba ne more več pomagati. To je dejstvo, ki bi se ga morala Francija bolje zavedati.

Na drugi strani pa se vsi sprašujejo, zakaj se je Burgiba tako nepričakovano in silovito zagnal proti Franciji, ko je še do včeraj veljal za prijatelja in zmernega ter filozahodnega politika, ki je vedno šel na roko De Gaullu pri njegovih prizadevanjih za rešitev alžirskega vprašanja. Razlage so različne, vendar se nam zdi najbolj blizu resnici tista, ki pravi, da se je odločil za tako radikalno akcijo zaradi tega, da se pokaže pred arabskim svetom in Francozi odločnega protikolonialista in da mu zaradi tega pritiče del saharskega bogastva, o katerem se trenutno pogajajo Francozi in Alžirci: »Spodil sem Francoze iz Bizerte, zato mi pritiče del Sahare.«

Trenutek, ki si ga je tunizijski predsednik izbral, to je obnovitev francosko-alžirskih pogajanj v Lugrinu (Ženevsko jezero), daje sklepati, da je ozadje dogodkov okrog Bizerte prav saharski petrolej ali kakor je nekdo napisal: Bizerto za prestiž, Saharo za potrebo.

Tunizija je prekinila diplomatske odnose s Francijo.

Kaj se je medtem dogodilo v razvoju tunizijsko-francoskega spopada? Francoski ministrski svet je sklenil ustaviti sovražnosti v Tuniziji in poveril admiralu Amannu, naj se pogaja z guvernerjem Bizerte. Enako stališče je zavzel Varnostni svet OZN, ki je tudi priporočil prekinitev bojev. Predvsem pa moramo zabeležiti prihod glavnega tajnika OZN Hammarskjoelda, ki je prispel v Tunizijo na Burgibovo vabilo. Ni še nič znanega o praktičnih uspehih razgovorov med obema politikoma. Medtem pa je Burgiba zahteval, naj Francija umakne svoje čete na prejšnja mesta ter zagrozil z drugo pritožbo na OZN. V govoru, ki ga je tunizijski predsednik imel ob četrti obletnici neodvisnosti, je tudi precej ostro napadel francoske padalce, ki so znani po svojih smelih podvigih tako v Franciji sami kot v nekdanjih kolonialnih posestih. Burgiba je tudi ponovil poziv za sprejem prostovoljcev in pošiljatev orožja. — Na zahodu, predvsem v ZDA izražajo upanje, da bi se ta spor čimprej ugodno rešil, tudi zato, ker v sedanjem trenutku napetosti za Berlin tak spor le šibi zahodne pozicije.

Za ustanovitev dežele

Pri zadnjih občinskih in deželnih volitvah si je večina strank postavila v program tudi ustanovitev samostojne dežele Furlanija - Julijska Benečija. Kot znano, je bila ta samostojna dežela že uzakonjena, samo njena ostvaritev se je začasno odložila. Sedaj gre za to, da parlament sprejme posebni statut za novo deželo in vse, kar je s tem v zvezi. Z izjemo misinov in liberalcev so sedaj vse stranke za to, da se dežela končno ustanovi. Z ozirom na to so posebno komunisti začeli z veliko agitacijo na Tržaškem in tudi na Goriškem ter skušajo prikazati, da vladne stranke nočejo nove dežele, ki bi bila tukajšnjemu prebivalstvu v veliko korist. Prav zaradi tega so bili tudi demokristjani prisiljeni, da se jasno izrečejo o ustanovitvi nove dežele. To so naredili v nedeljo 16. julija, ko so sklicali v Gorico veliko zborovanje pokrajinskih in občinskih svetovalcev iz videmske, goriške in tržaške pokrajine. Zborovanje se je vršilo v dvorani deželnih svetov na goriškem gradu. Udeležili so se ga skoro vsi tukajšnji krščanskodemokratični poslanci in senatorji ter veliko število svetovalcev; bilo je približno 300 oseb. Na zborovanju so se vsi navzoči odločno zavzeli za ustanovitev dežele Furlanija - Julijska Benečija s posebnim statutom. V tem smislu so izglasovali posebno resolucijo, ki so jo poslali vladi v Rim. V resoluciji se zavzemajo za skorajšnjo izglasovanje nove dežele v korist prebivalcev vseh treh obmejnih pokrajin.

Ker je zadeva avtonomne dežele Furlanija - Julijska Benečija danes za vse stranke tako aktualna ali bi ne bilo prav, ko bi se tudi Slovenska demokratska zveza še enkrat izrekla zanjo? Prav bi bilo, ko bi se to zgodilo na kakem večjem kongresu njenih pristašev, da bi slišali v tej zadevi tudi glas demokratičnih Slovencev. Saj imamo naših političnih shodov in sestankov posebno na Goriškem tako bore malo.

Prav te dni so v parlamentu govorili o vprašanju naše dežele. O tem je razpravljala ustavna komisija, sedaj pa so na predlog nekaterih poslancev večine zadevo prepustili ožjemu odboru, ki mora preučiti vprašanje do 31. oktobra. Odbor bo zahteval tudi mnenje vlade.

★ TELEGRAMI ★

FANFANI GRE V MOSKVO: Na povabilo sovjetske vlade se bo predsednik vlade Fanfani podal v času od 2. do 5. avgusta na obisk v Sovjetsko zvezo. Fanfanija bo spremljal zunanji minister Segni. O potovanju so se na splošno pozitivno izrekli vsi politični krogi. Tudi zahodni zavezniki se s tem potovanjem strinjajo. Z italijanske strani so še poudarili, da se ne bo italijanska zunanja politika zaradi tega nič spremenila.

KENNEDY GOVORI O BERLINU: Ameriški predsednik je v svojem govoru o Berlinu odločno nastopil za pravice zahodnega sveta. Sovjete je obtožil provokacije, ter zatrdil, da mora biti zahod pripravljen tudi na uporabo sile v slučaju nadaljnjih izzivanj. Zato bodo ZDA še ojačile svoje oborožene sile.

MOSKVA: V sovjetsko prestolnico je dopotoval posebni Kennedyjev odposlanec za razorožitvena pogajanja MacLoy. Pogajanja naj bi se pričela koncem tega meseca. — Kot znano, so razorožitvena pogajanja v Ženevi zašla na mrtvo točko in prav tako tudi pogajanja za prekinitev jedrskih poskusov.

STEVENSON V ITALIJI: Ameriški delegat pri ZN Adlai Stevenson se mudi na obisku v Italiji. Sestal se je tudi s Fanfanijem in Segnijem ter imel nekaj predavanj o zahodni politiki.

KAIRO: Državico Kuwait, ki si jo hoče priključiti Irak, so končno sprejeli v Arabsko ligo skoraj soglasno. Proti je glasoval le iraški zastopnik, ki je ob tej priliki izjavil, da njegova država ne bo odnehala od zahteve po priključitvi Kuwaita.

PARIZ: Zvedelo se je, da se 5. avgusta mislijo sestati v Parizu zunanji ministri ZDA, Velike Britanije in Francije. Dnevni red tega zahodnega vrhunca naj bi bilo posvetovanje o berlinskem vprašanju.

Otvoritev ceste Pompej-Salerno

Ministrski predsednik Fanfani je v nedeljo 23. julija otvoril novi del avtoceste Neapelj-Salerno, ki veže Pompej s Salernom. Novi del moderne ceste meri 51 km, za 5 km manj od prejšnje, ki je peljala skozi Nocero in Pagani. Cesta je dvotirna in vsaka meri 7 metrov in pol. Po sredi pelje živa meja, ob kateri so klopi. Avtocesta je stala 9 milijard, to je približno 300 milijonov vsak kilometer.

KRŠČANSKI NAUK

Jezus Kristus bo zopet prišel ob koncu sveta

Sv. Luka opisuje v Dejanju apostolov, kako sta dva moža v belih oblačilih rekla apostolom, ko so ti vsi prevzeti gledali za Gospodom, ki je odšel v nebesa: *»Galilejci, kaj stojite in gledate v nebo? Ta Jezus, ki je bil vzet od vas v nebo, bo tako prišel, kakor ste ga videli iti v nebo.«* (Apd 1, 11).

Ob sodnem dnevu bo res Jezus zopet prišel, obdan od svojih angelov. Poklical bo pred se vse ljudi, dobre in hudobne. Vsi bodo vstali iz grobov in se pokorili njegovemu glasu. *»Zakaj vsi se moramo prikazati pred sodnim stolom Kristusovim, da sleherni prejme po tem, kar je v telesu delal, dobro ali slabo.«* (II Kor 5, 10).

Sodil nas bo. Tisti, ki so sledili njegovi milosti, bodo od tedaj smeli biti vedno pri njem, tisti, ki so njegovo milost zavračali do smrti, bodo zavrženi od njega za vekomaj.

Gospod bo tedaj satanu vzel vso moč nad stvarstvom. Trpljenje in smrt bosta izključena iz njegovega kraljestva in vsi njegovi bodo napolnjeni z blaženostjo, ki si je ne moremo niti predstavljati. *»Oko ni videlo in uho ni slišalo in v človeško srce ni prišlo, kar je Bog pripravil njim, ki ga ljubijo.«* (I Kor 2, 9).

Tako bo Jezus dopolnil delo odrešenja, ki ga je začel ob svojem včlovečenju. Vse mu bo takrat pokorno. Kot kralj bo vladal nad vsem stvarstvom. In to odrešeno stvarstvo bo tedaj izročil nebeškemu Očetu. Sv. Pavel nam to pove: *»Nato bo konec, ko bo kraljestvo izročil Bogu Očetu, potem ko bo izničil vsako poglavarstvo in sleherno oblast in moč.«* (I Kor 15, 24).

Avstrijski katoličani v Marijinem Celju

Na tisoče vernikov je pod vodstvom kardinala Königa poromalo k D. M. v Marijinem Celju. Tam so cela noč prebili v molitvi za namene sv. očeta, zlasti še za zedinjenje vseh kristjanov. Papež je dovolil, da so smeli duhovniki celo noč maševati. Noč molitve se je zaključila s slovesno pontifikalno mašo kardinala Königa.

Francoski škof o pomoči kmetom

Znano je, da so francoski kmetje v preteklih tednih uprizorili bučne manifestacije po mestih in po raznih predelih države. Protestirali so na ta način zaradi slabega gospodarskega stanja, v katerem se nahaja francosko kmetijstvo. Sedaj je škof Fauvel iz Quinpera izdal pastirsko pismo prav o kmetijskem vprašanju. V pismu pravi, da si morajo kmetje pomagati pri izboljšanju svojega položaja s primernimi strokovnimi in poklicnimi organizacijami. Če se jim to ne posreči, je dolžnost državne oblasti, da jim pomaga. Če se pa izkaže, da se ta ni dovolj pobrigala za njih težave, smejo kmetje uporabiti vsa dovoljena sredstva, da dosežejo priznanje svojih pravic.

To je bilo potrebno pojasniti, ker so mnogi Francozi kmetom zamerili njih boj za pravice.

Kardinal Döpfner gre v München

Sv. oče je berlinskega kardinala Döpfnerja določil za nadškofa v Münchenu. Lani je namreč prav na Silvestrovo umrl kardinal Wendel in treba mu je bilo najti naslednika. Sedaj je papež Janez XXIII. izbral za to mesto kardinala Döpfnerja. Ta je najmlajši kardinal, saj se je rodil šele leta 1913. V Berlin je prišel pred 4 leti iz Würzburga, kjer je bil prej škof. Pod njegovo oblastjo je bil tudi del škofije, ki je pod komunisti, toda ti mu niso nikoli dovolili, da bi stopil na njih ozemlje. Od svojih dosedanjih ovčic se je poslovil z govorom po televiziji.

Skrb za današnjo mladino

Pretekli teden so imeli v Reimsu socialni teden francoskih katoličanov. Glavna tema tedna je bila vključenje mladine v današnjo družbo. Tudi temu kongresu je sv. oče preko kardinala tajnika poslal posebno pismo. V pismu piše kardinal v imenu papeževem med drugim naslednje: Mladina je danes usmerjena v bodočnost, odrasli so pa prevečkrat trdo navezani na preteklost. Ne smemo se zato preveč čuditi, če dandanes ta pojav postaja še ostrejši. Današnja mladina namreč raste v povsem drugačnem okolju kot je bilo tisto, v katerem so zrastli njih starši. Tudi če je danes mladina videti neodvisna, nepotrpežljiva, nemirna, pripravljena kritizirati vse in vsakogar, navzlic temu goji v svoji notranjosti živo željo, da bi delovala v težnji po zdravih novstih. Prežeta je s plemenito voljo do dela in žrtve. Ta mladina potrebuje primeren razgovor z odraslimi. Najprimernejši kraj za tak razgovor je družina. Zato imamo ravno tam, kjer ni več pravega družinskega življenja, mladino, ki je, kakor pravimo, iztirjena. Poleg družine so poklicane tudi katoliške organizacije, da ostvarijo tak razgovor z mladino in jo pravilno usmerijo v življenje.

Družba mnogo pričakuje od novih rodov in sv. Cerkev gleda nanje kot na odposlance in pomočnike ter se jih veseli, zaključuje papeževo pismo.

Marijanski kongres

V Lizjeju, mestu sv. Male Terezike, so v nedeljo 9. julija zaključili narodni marijanski kongres. Ob zaključku je kongresistom poslal posebno poslanico preko vatikanskega radia tudi sv. oče Janez XXIII. V tem govoru je sv. oče lepo razložil smisel in nagibe Marijinega češčenja.

NOVA IZDAJA RIMSKEGA MISALA

Razgovor s prof. dr. Metodom Turnškom

V veži Mohorjeve hiše v Celovcu je nabit razglas o izidu slovenskega Rimskega misala s podobo in z navedbo cen za razne vezave. Kar prijetno presenečenje ob vstopu v Mohorjevo hišo, stoletno kulturno ustanovo sredi Celovca.

Ker se je mudil v Mohorjeni tiskarni prevajalec in prireditelj novega slovenskega Rimskega misala, pisatelj prof. dr. Metod Turnšek, ki sicer biva zunaj na deželi v svoji župniji — na idilični Rebrci pri Železni Kapli, sem izkoristil sestanek z njim in mu v zvezi z misalom zastavil nekaj vprašanj.

Gospod profesor, koliko časa ste pripravljali novo izdajo slovenskega Rimskega misala?

»Po prvi izdaji slov. Rimskega misala, tako imenovani medvojni izdaji (1944), ki je bila natisnjena v mali nakladi in na navadnem papirju, a je pošla prav naglo, tako rekoč pod rokami knjigoveza, je že takoj po vojni bilo povpraševanje po slov. misalu, zlasti v zamejstvu in preko morja. Zanimivo, da se je celo Herder na Dunaju zanimal in potegoval za novo izdajo slovenskega Rimskega misala v docela takšni obliki in opremi, kot je bila prva izdaja. Poslal je k meni v Trst posebnega zastopnika. Ne vem, kdo ga je meni dirigiral.«

Kako da ponudbe niste sprejeli, g. profesor?

»Dela, za katero je bilo toliko truda in žrtev, nisem maral izročiti tuji založbi. Pa sem imel tudi za pod čast, da bi nam to slovensko zadevo tiskali tujci. Rajši sem potrpel in počakal na tiskarno, ki se je šele snovala pri obnovljeni Mohorjevi družbi v Celovcu. Nova Mohorjeva tiskarna je zares takoj vzela v delo najbolj potrebni Mali misal. *Bilo je to leta 1952, za stoletnico Mohorjeve družbe.«*

Zakaj pa se je Mohorjeva tiskarna lotila celo tiska celotnega misala. Kako je do tega prišlo?

»Letos praznuje Mohorjeva tiskarna desetletnico svojega obrata in se je v tem času tako spopolnila in modernizirala, da je sposobna prevzeti tudi bolj zahteven tisk. Sicer je pa Mohorjeva družba že po svojem ustanovnem smotru in zgodovinskem izročilu in poslanstvu poklicana za takšne religiozne kulturne izdaje.«

Kako pa je bilo s pripravo, s prevodom novih liturgičnih besedil, gospod profesor? Nova izdaja slovenskega Rimskega misala bo nedvomno imela vsa nova besedila in vse spremembe, ki sta jih uvedla papež Pij XII. in papež Janez XXIII.

»Ne samo nova liturgična besedila, marveč tudi nove liturgične predpise, ali bolje ureditev po novih liturgičnih predpisih bo vseboval novi misal. To bo sploh prvi Rimski misal *po* novih predpisih! *Ni še latinskega izvirnika, ne kakšnega prevoda, hočem reči kakšne francoske, angleške, nemške ali italijanske izdaje...«*

Torej bomo tokrat Slovenci vse druge prehiteli?

»Zares, prehiteli. Je pač tako naneslo. Že pred dvema letoma je Mohorjeva v Celovcu napovedala novo izdajo, ki bi upoštevala vse spremembe pod papežem Pijem XII. Tik pred stavljenjem besedil pa je izšla nova italijanska liturgična reforma sedanjega sv. očeta Janeza XXIII. Smo imeli kar srečo, da smo novo izdajo lahko še uredili in priredili po novih predpisih. Tako bo naš slovenski Rimski misal najmodernejši. Kot slovenska mašna knjiga bo pa ne samo najbolj celotna, marveč je naslonjena tudi na novi Rimski obrednik Krške (celovške) škofije, ki je izšel z dovoljenjem Sv. Stolice, katera je za nekatera slovenska liturgična besedila izrecno zahtevala *popravke. Taka sprememba bo n. pr. pri Spovem se Bogu (Confiteorju).«*

Torej bo novi Rimski misal nekako normativen?

»Zares! Že pokojni škof dr. Rožman je pri izdaji slovenskega Rimskega misala, pri spremembah nasvetoval dva koraka, ne samo enega! Ob tolikšni množini slovenskih molitvenikov mora ena knjiga biti normativna. Najbolj primeren je pač misal. Sicer pa je ob njegovem prevodu in njegovi izdaji tudi največ ljudi delalo...«

Zanima me, gospod profesor, kako se je vršilo prevajanje misala.

»Misal je tako po svoji jezikovni strukturi kot tudi po teološki preciznosti mojstrsko delo. Nastajal je v stoletjih. Da se oskrbi točen, vendar tudi jasen, umljiv in jezikovno tekoč, našemu jeziku ustrezen prevod, je bilo potreba več sodelavcev. Za prvo izdajo smo v skupni prevodni komisiji garali štirje, nato pa so prevod še pregledali ugledni slavisti in teologi, n. pr. prof. dr. Anton Breznik, dr. Ivan Grafenauer, pisatelj prof. Janko Moder, prelat prof dr. Aleš Ušeničnik in prelat prof. dr. Lukman. Nova besedila za drugo izdajo sem po načelih za prvo izdajo prevedel sam, pregledal pa jih je tudi sodelavec iz prve prevodne komisije: dr. Tomaž Kurent. Marsikak koristen nasvet za novo izdajo sta nudila tudi prof. dr. Janko Polanc, urednik »Nedelje« ter urednik »Naše luči« Zdravko Reven. Storilo se je vse, da je prevod točen in da ustreza duhu slovenskega jezika, da bo v veselje preprostemu človeku in izobražencu. Upam, da bo tudi oblika in oprema vsem všeč.«

Kdo je drugo izdajo opremil?

»Naši domači umetniki. Uvodno umetniško podobo v štirih barvah je naslikal akad. slikar Tone Kralj, ki je tudi za pred kánon prispeval odličnega Kristusa na križu. Vinjete v misalu pa so delo akad. slikarja Slavka Pengova.«

Ali bo novi misal kaj drobnejši od prve izdaje?

»Kar verjeli ne boste, da bo novi Rimski misal tako droben *kakor Mali misal. Tenak, fin biblijski papir in malce večji format od prve izdaje naredè to, da bo prav ročen, še za moški žep in za žensko torbico.«*

Kakšne bodo pa cene?

»Nabite so že v veži Mohorjeve hiše, za izdajo v umetnem usnju pa do izdaje v razkošju, od 95 šil. do 165 šil., za naše koroške razmere, kolikor imam vpogled v gospodarsko stanje po Koroškem, prav nizke. Mohorjeva družba, ki je založnica, se zaveda svojega zgodovinskega poslanstva, da slovenskemu ljudstvu knjige takorekoč »daruje«, ne jih pa prodaja po nemogočih cenah, kot je običaj mnogih založniških trustov.« (V lirah bo novi misal stal od 2400 do 4200 lir.)

In kdaj bodo prvi izvodi že v prodaji?

»Pravkar je zadnja pola bila dotiskana. Sodim, da bo knjigovez že v nekaj tednih prve izvode imel na razpolago. Najprej jih bodo dobili koroški prednaročniki, ki jih je prav lepo število. Mislim, da bodo prvi izvodi na Primorskem tudi že v avgustu, gotovo pa v septembru in oktobru. Primorsko smo tudi pri ureditvi upoštevali.«

Kaj mislite s tem, g. profesor?

»Tudi v to izdajo slovenskega Rimskega misala smo vključili proprije, posebne maše naših škofij, celo za videmsko nadškofijo in reško škofijo. Za Gorico in Trst pa itak.«

Torej bo novi misal mašna knjiga, ki bo nepogrešljiva.

»Želim, da bi našim ljudem, koder koli so, nudila veliko veselja in duhovnega bogastva.«

. . . d . . . k

Oskar Pahor

ZLATOMAŠNIK

Velika mirenska župnija, hitro onkraj nove državne meje, ob cesti, ki iz Gorice pelje v Trst, praznuje te dni zlati jubilej svojega dolgoletnega župnika Oskarja Pahorja. Na Goriškem je mirenski dekan

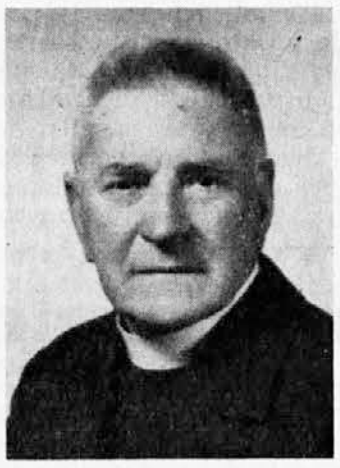

Pahor znana osebnost, saj ga osebno poznajo po vseh župnijah spodnje Vipavske doline, ker je že povsod ob tej ali drugi priložnosti pridigal, spovedoval ali maševal. Seveda, najbolj ga poznajo njegovi mirenski župljani, saj je med njimi že 40 let.

G. jubilant se je rodil v Kojskem 10. 8. 1886. Ko je doštudiral, je bil posvečen v duhovnika v Gorici dne 26. 7. 1911 skupaj z msgr. Alojzijem Filipičem. Ko je prišel v Trst za škofa msgr. Andrej Karlin, ga je vzel za svojega kaplana. Tako je v Trstu skupaj s škofom Karlinom prebil prvo vojno in težke čase po njej. Ko so italijanski šovinisti izgnali iz Trsta škofa Karlina, je šel z njim tudi kaplan Pahor. Toda msgr. Sedej je krvavo potreboval duhovnikov za obnovo po vojni tako preizkušene goriške škofije, zato je poklical g. Pahorja zopet domov v Goriško. Vrnil se je in najprej nekaj časa vodil kot župni upravitelj župnijo Šempeter pri Gorici, kmalu nato pa je zasedel župnijo Miren. Od tu se ni več premaknil do danes. Samo med zadnjo vojno, ko so Nemci izpraznili in deloma požgali Miren, se je začasno umaknil v Štmaver. Toda kakor hitro mu je bilo mogoče, se je znova vrnil v svoj Miren. Da, Miren je vas g dekana Pahorja, ne samo zato, ker je v tolikih letih skoro vse Mirence krstil, poročil ali pokopal, temveč še bolj zato, ker je vanje vlil dosti svojega duha in gorečnosti. Po Don Boscu si je tudi on izbral kot sredstvo apostolata v župniji češčenje Marije Device in pa pogosto prejemanje sv. zakramentov. Tako je v Mirnu zrastla in se utrdila Marijina družba za dekleta in za žene, ki je bila najbolj delavna na južnem Vipavskem. Preko Marijine družbe in s pogostim sv. obhajilom je g. Pahor utisnil Mirnu svoj pečat, ki še danes traja in se pozna, čeprav ne more več imeti shodov in sprejemov kot nekdaj. Zato pa so mu ostali sv. zakramenti in živa beseda. V tem oziru je neutruden in nepoboljšljiv. Spoveduje vsak dan in vsako uro po potrebi in želji vernikov, govori in pridiga pa tudi, kakor uči sv. Pavel, prilično ali neprilično. Hotel bi pač v vsakega vliti nekaj svoje vere in ognja, ki ga ogreva.

Duhovnik po Srcu Jezusovem je tudi v težkih letih fašizma in komunistične revolucije ostal na svojem mestu. V majhni cerkveni dvorani je vsa leta fašizma učil krščanski nauk in tudi prirejal za Mar. družbo primerne igrice ter tako poleg verske gojil tudi narodno zavest.. Pri tem mu je bila v veliko pomoč pokojna Vera Lestan in še druge družbenice. Med vojno njih delo ni bilo pogodu nekaterim domačinom, ki so z narodno osvoboditvijo imeli zahrbtne namene, kot se je pozneje izkazalo, in so vsled tega Vero obsodili na smrt in ustrelili. Župnik Oskar Pahor je srečno prebrodil tudi te nevarne čase in se še vedno mladosten in čil trudi za duhovni dobrobit mirenske župnije.

Zlato mašo bo imel v nedeljo 30. julija v Mirnu; ponovitev pa bo na Veliki Šmaren v Kojskem. Popoldne istega dne bo zlatomašnik Oskar Pahor vodil Marijino procesijo v Medani.

G. zlatomašniku čestitajo vsi njegovi župljani tudi tostran meje; njihovim čestitkam se pridružujejo tudi vsi njegovi sobratje in uredništvo našega lista.

Velikodušen dar sv. očeta za novo tržaško cerkev

Sv. oče Janez XXIII. je velikodušno dal na razpolago 5 milijonov lir za novo cerkev Marije, Kraljice in Matere, ki jo gradijo na kraški gmajni nad Barkovljami. Tržačani so z velikim zadovoljstvom vzeli to na znanje.

Imenovanja sv. Stolice

Kot poroča Osserv. Romano, je sv. oče Janez XXIII. imenoval zagrebškega nadškofa msgr. Franja Šeperja za člana Osrednje komisije za pripravo vesoljnega cerkvenega zbora.

Msgr. Mihaela Toroša, apostolskega administratorja za jugoslovanski del goriške nadškofije, pa za člana Papeške komisije za sv. zakramente.

Končno smo iz verodostojnega vira izvedeli, da je sv. Stolica imenovala msgr. Albina Kjudra, župnika v Tomaju, za apostolskega administratorja jugoslovanskega dela tržaške škofije in tistega dela reške, kjer bivajo Slovenci. — Do sedaj je to ozemlje upravljal apostol. administrator msgr. dr. M. Toroš, oziroma ljubljanski škof msgr. Vovk.

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

Kakor za časa fašizma

»Naš tednik-Kronika« od 20. julija poroča o novi maši g. Leopolda Silana v vasi Ruda na Koroškem. Verniki da so bili pri tej novi maši silno razočarani. Čeravno je novomašnik Slovenec, se je vsa slovesnost izvršila le v nemškem jeziku. Že pred slovesnostjo so odstranili slavolok s slovenskim napisom, med slovesnostjo v cerkvi so peli, pridigali le v nemščini in le na izrecno željo so med ofrom delili slovenske podobice. Ko bi te novice ne prinesel tako verodostojen list, kot je »Naš tednik«, bi kaj takega ne mogli verjeti.

In ljudje s tako miselnostjo si drznejo uganjati šunder zaradi Južne Tirolske! Slovenska Koroška in Južni Tirol pričata, da v Avstriji vstaja nov nacizem. Italijanska diplomacija bi si lahko nabrala dokazov za to in jih predložila pred ZN in celim svetom. Kaj takega bi svetovali jugoslovanski diplomaciji, a o njej vemo, da je koroški Slovenci kot taki ne zanimajo. Ona se briga samo za socialiste. Ker je slučajno koroški glavar socialist Wedenig, zato Ljubljano in Beograd malo briga, kakšno zapostavljanje morajo trpeti katoliški Slovenci na Koroškem.

To je žalostna resnica, ki jo moramo beležiti ob proslavah 20-letnice komunistične revolucije na Slovenskem. Komunisti so Slovence in slovenstvo izdali.

Vatikanske anekdote

Leona XIII. so prosili, naj bi dovolil, da bi ga slikali. Le s težavo je to dovolil. Ko so mu pokazali sliko in ga prosili, naj bi sliko opremil s primernimi besedami, je rekel slikarju:

»Napišite samo te besede: Matej, XIV, 72 - Leo XIII.«

Slikar je ubogal, a radoveden je bil, kaj se skriva pod tem Matejevim evangelijem. Z največjim zaprepaščenjem je našel: »Jaz sem, ne bojte se.«

Prva noč, ki jo je sv. Pij X. prebil v Vatikanu po svoji izvolitvi, je bila zelo nemirna. K temu je še pripomogla švicarska straža s svojimi enakomernimi koraki po hodniku. Končno se je papež odločil, vstal, si nadel belo haljo in šel na hodnik. Straža je presenečena pokleknila pred papeža.

»Vstani, sin moj,« ga je ljubeznivo pozval papež,« in pojdi počivat, saj moraš biti utrujen po toliki hoji. Morda bom potem tudi sam zaspal.«

BRUNA PERTOT Moja pomlad

V Trstu je izšla drobna zbirka pesmi, ki je prva žetev mlade pesnice Brune Pertotove. Kdor bere Mladiko in dijaško revijo Literarne vaje, je to pesnico že srečal. Saj je izšla iz obeh teh revij, ki so ji bile prva šola pesnikovanja. Tudi drugod se je tu in tam oglašala, toda začela je v Literarnih vajah in se pozneje preselila k Mladiki. Sedaj je pregledala svojo pesniško žetev in izbrala najboljše ter nam poklonila v svoji prvi zbirki.

Ko človek vzame knjižico v roke, se mu takoj prikupi že zaradi okusne zunanjosti, ki nam simbolično prikazuje vsebino zbirke: morje, Kras in beli trn, to je trpljenje, iz katerega so pesmi pognale. Platnice je narisal ing. Franko Piščanc. Tudi notranja oprema knjižice je lična; krasijo jo trije lesorezi istega umetnika. Lesorezi so nekak uvod v prve tri dele, v katere so pesmi razvrščene: Pomladna pisma, Zimske pesmi in Mojim borom. Zadnji Beli trn je brez lesoreza.

To je zunanjost te nove pesniške zbirke. Njena vsebina je pa taka, da sem ob njej prvič po dolgem času vzkliknil: To je pa zares poezija! Namreč da pesmi pevne, občutene, doumljive brez umskih akrobacij. Rodila so se iz preprostega, a bolečega dekliškega srca, ki ljubi morje, Kras, vso naravo, a istočasno tudi nekoga drugega, kateremu izpoveduje svojo vdano in tiho ljubezen. »Hitela sva po hladnih cestah / in v mrazu / je drhtel nasmeh. / O, da je snežilo, / gosto snežilo, / pa bi prikrilo, / kako mi v srcu / poigrava.« Ali pa pesem September: »Kako duhtiš, jesen; / prečudna si, spokojna noč! / Moj latnik / je že ves rumen / in težki grozd / pod njim se je zamajal. / Kako bi ga midva zobala, / v dehtečem mraku, ti in jaz! / In murnčki / bi nama peli / in veter bi hladil obraz...«

Kdo je, ki ne občuti take poezije? Ni potrebno, da je pesniško izobražen, dovolj je, da ima smisel za lepo in bo ob teh pesmih užival.

Mladiki, ki je zbirko založila, in mladi pesnici iskreno čestitamo k temu njenemu prvencu, ki je nas vse razveselil v teh nemirnih časih, ko je prave poezije tako malo, in še to nekateri tako prezirajo.

(r+r)

VPRAŠUJETE — ODGOVARJAMO

Potovanje v Avstrijo

Rad bi vedel, kako je sedaj s potovanji v Avstrijo. Nekateri pravijo, da je tudi za italijanske državljane potreben vizum, drugi pa trdijo, da ne. Kaj je res? **M. F.**

Pozanimali smo se na goriški kvesturi. Tam so nam odgovorili, da za ital. državljane, ki potujejo v Avstrijo, ni nobenih novih predpisov, vse da je kakor prej. To se pravi, da smejo ital. državljani v Avstrijo s samim potnim listom brez vizuma ali pa z osebno izkaznico, na kateri je zadaj potrebno dovoljenje od kvesture za potovanje v inozemstvo. Torej ni glede tega nobenih novih predpisov, kajti Avstrija ni vpeljala vizuma za ital. državljane. Ta je potreben le za avstrijske državljane, ki potujejo v Italijo.

Šovinistični izzivi zoper Slovence

»Ko sem šel v začetku tedna čez trg Garibaldi v Trstu, opazim na kiosku razobešen časopis, na katerem je stalo z debelimi črkami natiskano: »Gli slavi del Carso« in spodaj v isti velikosti: Sciavi. Kar pogrelo me je, da bi raztrgal časopis, pa sem se premagal, poslal k vsem strelam Lahe in šel dalje. Ko grem dva dni kasneje zopet mimo, pogledam, če še visi; res je visel, a na drugi strani. Zopet me je pogrelo. To pot se pa nisem mogel več vzdržati, stopim do prodajalca, mu pokažem časopis in psovko ter mu rečem: »Zapomnite si, da ta beseda žali naš narod.« Veste, kaj mi je odgovoril? »E chi se ne frega!« Najraje bi mu eno primazal. Sedaj vas vprašam, g. urednik, kaj sme neki časopis, ki izhaja tu v državi s psovkami blatiti enakopravne državljane? Kaj smo zopet v dobi fašizma? Kar zadeva to blatenje nas vseh, Vas prosim, da mi odgovorite v Glasu in obrazložite pravno stran, da bom vedel, ali smo dobri samo, da plačujemo davke in služimo vojake.«

D. P. - Trst

Predvsem popolnoma razumemo Vašo nevoljo zaradi pisanja novofašističnih časopisov. Delimo jo z Vami mi vsi, pa tudi številni ital. demokrati. Ne smemo namreč devati v en koš vseh Italijanov zaradi nekaterih, ki so se jim skisali možgani. Da je res tako, priča tudi Agencija Italija, ki v slovenskih poročilih z dne 22. julija piše med drugim: »V tržaških demokratičnih krogih z nevoljo ugotavljajo, da prinašajo nekateri časopisi članke, ki so očividno rasistični in žaljivi za italijanske državljane slovenske narodnosti. Poleg misinskega »Secolo« se omenjajo predvsem članki, ki jih prinaša tednik »Candido«. Začudenje vzbuja tudi v istih krogih dejstvo, da so članki, ki vzbujajo rasno sovraštvo, izpostavljeni na ogled po časopisnih prodajalnah... V demokratičnih italijanskih krogih poudarjajo, da so opozorili vlado na pisanje »Candida«, kakor so tudi nekoč protestirali proti pisanju »Primorskega« izpod peresa prof. Jelenčiča.«

Vidite torej, da ne smemo vseh Italijanov »poslati k vsem strelam«. Hvala Bogu da je takih zašlih ljudi med njimi vedno manj tudi na Tržaškem in Goriškem. Kar se tiče pravne strani pisanja takih časopisov, vlada kot taka ne more nastopiti, ker je v Italiji zagotovljena svoboda tiska. Mislimo pa, da bi lahko nastopila sodna oblast. Za to pa je potrebna tožba. Ker je s takimi psovkami žaljen vsak posamezen izmed nas, bi bilo prav, ko bi nekdo vložil tožbo zoper tak časopis zaradi žaljenja časti ali pa zaradi razpihovanja narodnostne mržnje. Za stroške bi organizirali javno nabirko, saj gre za skupno zadevo. Morda bi poskusili Vi s tako tožbo? Naš časopis se Vam stavi na razpolago, da zbere potreben denar za sodne stroške. Kajti čas je, da s takim zmerjanjem prenehajo tudi fašisti.

FILM

Ivan Grozni

»Ivan Grozni« je bil prvotno zasnovan v treh delih, toda Eisenstein je potem spremenil svoj načrt in je film razdelil v dva dela. Snovati in pripravljati ga je začel na pragu druge svetovne vojne. Že snovanje filma samega je bilo zelo zahtevno delo. Eisenstein je o njem tako-le zapisal: »Malo je ljudi, ki so prodrli v osnove čudovite in občudovanja vredne dejavnosti državnika Ivana Groznega, ki je predvidel vse tisto, kar je Peter Veliki pozneje tako sijajno ustvaril.« Prvi del te zgodovinske freske so po Eisensteinovem scenariju začeli snemati leta 1944, drugi del pa je posnel Eisenstein v letih 1944-46. S posebnim sklepom od 4. septembra 1946 je bil film prepovedan, češ da je »režiser S. Eisenstein v drugem delu filma pokazal, da ne zna prikazovati zgodovinske resnice, ko je napredno vojsko opričnikov Ivana Groznega pokazal kot nekakšno vojsko degenerirancev, podobno ameriškemu Ku-Klux-Klanu, Ivana Groznega, moža močne volje in značaja, pa kot človeka z omahljivim in šibkim značajem, brez volje, kot človeka, podobnega Hamletu«. Eisensteina so hudo napadli, češ da »je storil grobe politične, zgodovinske in umetniške napake in to samo z namenom, da bi zadovoljil svoj osebni formalistični koncept.«

Vse te obtožbe so umetnika hudo prizadele in začel se je ukvarjati z mislijo, da bi drugi del svoje mogočne zgodovinske freske popravil. Toda tega dela ni končal, ker ga je prezgodaj dohitela smrt.

Prvi del filma prikazuje zgodbo od Ivanovega kronanja za prvega ruskega carja do smrti njegove žene Anastazije, ko ostane sam, potem ko je spoznal nezvestobo in izdajstvo ruskih bojarjev, ko ga je tudi njegov najdražji prijatelj Kuvski zapustil. Ko sloni Ivan ob mrtvaškem odru svoje žene, se ga loti malodušnost nad vsem, popolnoma mu upade pogum. Toda kmalu se dvigne iz otopelosti: ne bo dovolil, da bodo drugi segli po njegovem prestolu, boril se bo z vsemi svojimi močmi, da bo velika ruska zemlja ostala enotna. S prizorom velike množice, ki priroma h kralju in je pripravljena, da se zanj bori, se zaključi prvi del te mogočne zgodovinske freske.

Tudi tu se kaže Eisensteinov izreden čut za lepoto in umetnost. Človek, kakršen je bil on, ni mogel ustvariti drugega kot samo umetniško delo. Mojster je bil v množičnih prizorih, mojster v tem, da je znal odlično voditi igralce. Njemu se mora zahvaliti za svoj izreden igralski vzpon Nikolaj Čerkasov, ki je sijajno upodobil lik Ivana Groznega in ki smo ga tudi že videli v »Aleksandru Nevskem«. Snemalec fotografije je tudi v tem filmu Eisensteinov priljubljeni sodelavec Tisse. Besedilo, glasba, petje, prizori z množicami, igra igralcev, dekoracije in tehnika, skratka vse in posebej vsa odrska sredstva so mu služila do tiste mogočne popolnosti, da je z njimi ustvaril zanosno veliko predstavo. Natančna montaža in bogate podobe se krasno spajajo z sijajno glasbo Sergeja Prokofieva. Ko je Chaplin videl prvi del Eisensteinovega filma, mu je v drugi svetovni vojni brzojavil: »"Ivan Grozni" je največji zgodovinski film, kar jih je bilo do sedaj ustvarjenih. Atmosfera, mogočnost in lepota v njem presegajo vse, kar smo doslej videli v filmu.«

Tudi v tem filmu pride do izraza Eisensteinov ustvarjalni čut, prav tako njegov smisel za resnično lepoto, za čisto umetnost. Razumljivo je, da ne more imeti film trgovskega uspeha, zato ga nikjer ne predvajajo več kot par dni. A razveseljivo je dejstvo, da je danes, kljub poplavi lahkih in pikantnih. filmov (ali pa morda prav zaradi te poplave) še številno tisto občinstvo, ki se zanima za klasična dela filmske zgodovine, za dela, ki jih ne moreta uničiti niti čas niti pozaba in ki predstavljajo mejnik v kinematografiji. In taki so filmi Sergeja M. Eisensteina, za katerega so ob zaključnih dneh svetovne razstave v Bruslju, ko so predstavljali drugi del »Ivana Groznega«, potrdili sodbo, da je bil on, poleg Američana Griffitha in Angleža Chaplina največji genij, kar jih je dala svetu sedma umetnost.

Mira

Drugi ameriški astronavt

V petek 21. julija je s Cape Canaverala poletel v vsemirje drugi ameriški astronavt Virgil Grissom. V 15 minutah fantastičnega poleta je dosegel hitrost 8.550 km in se dvignil v bajno višino 189 km. Na milijone Amerikancev je po televiziji sledilo njegovemu poletu, vendar bodo mnoga odkritja tega poleta ostala za vedno skrivnost, ker je ob pristanku v Atlantskem oceanu izginila v morju glavica, kjer so bili postavljeni dragoceni aparati, ki so med poletom slikali vsako potezo Grissomovega obličja. Po nesrečnem naključju ali zgrešenemu manevru, so se ob povratku na zemljo, v trenutku, ko je raketa dosegla morsko površino, nenadoma odprla stranska vrata, in Grissom se je vrgel v morje in začel plavati, kolikor mu je dopuščala astronavtska obleka. Eden izmed helikopterjev, ki so krožili nad področjem že prej točno določenega pristanka, ga je takoj dvignil na krov, drugi pa je naglo dosegel kapsulo, ki se je že pogrezala v morje. Toda bila je pretežka, da bi jo dvignil, in moral jo je izpustiti v morsko dno, ki je na tem mestu 4000 metrov globoko. S tem nepričakovanim zaključkom je padla senca na drugi astronavtski polet in se tako cikel teh poletov ne bo mogel še zaključiti, kakor so Amerikanci upali v pričakovanju novih, ki naj bi človeka ponesli na krožno pot okoli sveta.

Radio Trst A

Teden od 30. julija do 5. avgusta 1961

Nedelja: 9.30 Slovenske zborovske skladbe. — 10.00 Prenos maše iz stolnice sv. Justa. — 11.30 Oddaja za najmlajše: »Zgodba o kraljevi vinski trti«. — 12.15 Vera in naš čas. — 14.45 Kvintet »Zadovoljni Kranjci«. — 18.00 Turistični razgledi. — 21.00 Iz zakladnice slovenskih narodnih pesmi: (44) »Moja kosa je križavna«.

Ponedeljek: 18.00 Italijanščina po radiu. 59. lekcija. — 18.30 Iz del skladateljev Julijske Benečije: Valdo Medicus. — 18.55 Flavtist Boris Čampa. — 19.30 Znanost in tehnika: »Bioelektronika«. — 2030 Rossini: »Italijanka v Alžiru«, opera v 3 dej.

Torek: 18.30 Šulek: Simfonija št. 3 v E-molu. Orkester jugoslovanske radiotelevizije. — 19.00 Glasbena skrinjica, oddaja za mladino. — 21.00 Za kulisami druge svetovne vojne: (10) »Boj za zlato in denar«. — 21.00 Pianist Paul Badura Skoda igra skladbe Schuberta, Brahmsa, Liszta, Chopina, Ravela, Johanna Straussa in Beethovna. — 22.00 Poezija starodavnih orientalskih ljudstev.

Sreda: 18.30 Schubert: Simfonija št. 9 v C-duru. — 19.30 Zgodovinski sprehodi po tržaških ulicah in trgih: (4) »Stari trg in Pri Jezuitih«. — 21.00 »Komedija o komediji«, igra v 3 dejanjih.

Četrtek: 19.10 Folklora z vsega sveta. — 19.30 »Na vakance!«, beležke študentom na počitnicah. — 21.00 Znani dirigenti: Hans Knappertsbusch Wagner: Siegfriedova idila.

Petek: 18.00 Italijanščina po radiu. 60. lekcija. Konec cikla. — 18.30 Martinu: Koncert za violončelo in orkester. — 19.30 Obletnica tedna: »25 let od sklenitve anglo-egiptovskega sporazuma o Sudanu«. — 21.15 Koncert operne glasbe.

Sobota: 15.30 Tržaški obiski: (4) »Nabrežina«. — 19.30 Žena in dom. — 20.40 Slovenski oktet. — 21.00 »Srečanje na pol poti«, veseloigra v enem dejanju.

Cerkveni pevski zbori na Tržaškem

Občine. Obisk tega cerkvenega zbora bi pravzaprav spadal med tiste, ki sem jih opravil v mestu, kajti Občine nimajo več nobene vaške posebnosti; danes so pravzaprav mestece zase ali bolje podaljšek tržaškega centra. Edini kraj, kjer morda lahko občutiš, da si še na podeželju, je prav njihova cerkev, tako stara, tako kamenita, tako kraška.

Pri slovenski maši ob 11. uri morda ni bilo toliko ljudi, kolikor sem si pričakoval, a je bila verjetno prav zato zbranost večja. Petje je bilo lepo, ubrano, štiriglasno, orglanje na novih orglah odlično. Na koru je bilo relativno malo pevcev (12), ker sem na žalost naletel na nedeljo, ko se je veliko pevcev peljalo nekam na izlet. Kljub temu sem imel možnost, da sem prisluhnil lepemu petju, znak da so pevci dobri in izurjeni. Po maši sem malo pokramljal z g. Stankotom Maličem, organistom in pevovodjo openske fare. Če se ne motim, so na podeželju Občine edine, ki razpolagajo s poklicnim pevovodjo in zdi se mi, da se te sreče premalo zavedajo Openci sami, sicer bi gotovo marsikdaj imeli priložnost, da bi nam pripravili kak lep koncert. G. Malič se že 4 leta trudi, da bi pripravil pevce do stalne tedenske vaje, a se mu žal še ni posrečilo, kot se mu ni še posrečilo, da bi mogel obogatiti z novimi glasbami arhiv, ki ga je svoj čas pripravil preč. g. V. Žerjal.

Pomožni organist na Občinah je g. Sergij Bandelj.

Mačkovlje. V zadnji številki Mladike sem gledal sliko mešanega pevskega zbora iz Mačkovelj ob nastopu na Repentabru. Veliko jih je bilo, veliko mladih. Kako je z njimi, kam so šli, da ni nič slišati o njih? Radoveden sem bil, zato sem v nedeljo kljub deževnemu vremenu stopil k njim pogledat.

Mačkovlje niso fara. Nekdaj so spadali pod Osp in sveta daritev se je opravljala le enkrat mesečno v majhni in prikupni cerkvici. Zato tudi niso imeli lastnega pevskega zbora. Po zadnji vojni in novi meji so Mačkovljani dobili župnega upravitelja preč. g. Dušana Jakomina. 1949. leta je g. Jakomin znal organizirati in navdušiti farane za pevski zbor tako, da so kmalu zasloveli po Tržaškem. Danes v Mačkovljah orgla in vodi petje g. Amelija Šturman. Rednih pevcev je še mnogo (25); čudim se le navadi, da tudi tu dekleta, ko se poročijo, zapuste pevski zbor, ko pa bi jih v resnici zbor najbolj potreboval kot izurjene in zrele glasove. Navzlic vsemu je petje še prelepo, štiriglasno, zbor bogat na glasovih z dobro oskrbljenim arhivom; z eno besedo: mačkovljanski pevski zbor je še živ in žilav. Da o njih ni več slišati, je krivo dejstvo, da nimajo več poklicnega pevovodjo. Naj torej zaključim z željo preč. g. dr. Stankota Janežiča: »Dajte nam dobrega poklicnega pevovodjo, pripravljeni smo za to tudi kaj žrtvovati.«

Širite „Katoliški glas“

POTOVALNA AGENCIJA IOT - Gorica ulica Oberdan, 6 - tel. 38-38 bo organizirala v dneh **od 23. do 29. avgusta 1961 romanje v Lurd** preko Modre obale. Potovanje se bo vršilo z udobnimi avtopulmani. Cena L 37.500. — Vpisovanje se sprejema pri agenciji IOT in pri agenciji Ello, Via Mameli 8, Gorica.

Po poti križarjev v Sveto deželo

(VI. nadaljevanje)

V Jeruzalemu smo stanovali blizu cerkve sv. Odrešenika. Sprejeli so nas zelo slovesno, da nas je kar ganilo. Jeruzalem se nahaja 800 m nad morjem in njegova zgodovina sega v pradavne čase. Kralja David in Salomon sta judovsko prestolnico zelo dvignila. Mesto je bilo vedno pozorišče bitk in vojn. Tako še leta 1948 v spopadih med Arabci in Judi. Sedaj je mesto razdeljeno na dva dela. Novi del mesta pripada Judom, ostalo pa ima Jordanija (Betanija, Oljska gora), kakor tudi Betlehem in Jeriho.

Obiskali smo cerkev Božjega groba, ki je edinstvena na svetu. Oltarje ima postavljene na vseh straneh. Tu se vrši služba božja v sedmih obredih. Kapela groba vsa žari v lučkah: kamnita plošča, na kateri so mazilili našega Odrešenika, služi za oltar. Tu je bil vrt Jožefa iz Arimateje, po stranskih stopnicah pa se pride na Golgoto.

Videli smo še mohamedansko mošejo Omar, ki spada med najlepše islamske umetnine. V bližini je tudi spomenik židovskega joka, kjer vsak petek ponavljajo Jeremijeve žalostinke. Od tu se vidi Oljsko goro ter dolino Jozafat, kjer pravijo, da se bomo zbrali na sodni dan.

Na gori Kalvariji smo imeli slovesno sv. mašo na mestu, kjer je bil zasajen križ. Tu je zlata zvezda z napisom v latinščini: »Tu je umrl Jezus Kristus.« Za zvezdo je oltar sv. Križa; malo dalje se nahaja oltar, posvečen Žalostni Materi božji. Ob vznožju pa je prostor maziljenja, kjer so Jezusa mazilili, preden so ga položili v grob. Nadaljevali smo nato svojo pot čez potok Cedron do Oljske gore na vrt Getzemani. In zopet zaživijo pred menoj evangeljske podobe velikega tedna!

V bližini potoka Cedron je tudi grob, kjer so pokopali Mater božjo. Preko Siona smo nato prišli v Samarijo. Obiskali smo še med potjo razne kraje, ki spominjajo na svetopisemske in evangeljske dogodke, tako n. pr. Emaus. Ko smo se vrnili v Jeruzalem, smo zaslišali streljanje, pa smo kmalu izvedeli, da praznujejo Izraelci dan svobode. Mi se seveda nismo smeli približati razmejitveni črti.

Preko gore Pohujšanja smo prišli potem v Betlehem, ki leži 1268 m nad Mrtvim ali 700 m nad Sredozemskim morjem. Na kraju Kristusovega rojstva je lepa bazilika s kripto, vklesano v skalovje. Ta pokriva prostor hlevčka, in tu je zlata zvezda z napisom: »Hic de Virgine Maria Jesus Christus natus est.« Prišli smo še do oltarčka, kjer je prostor jaslic. Tu smo prisostvovali procesiji s svečkami, kjer vsak dan pojejo »Slava Bogu na višavah...«

Vozili smo se dalje po Betaniji, ki so jo imenovali nekoč Lasarium, v Betfage ter hodili po svetih krajih, ki spominjajo na Jezusovo delovanje. Tako smo se zbrali na kraju, kjer se začenja križev pot. To je lep prostor med cipresami, citronami in palmami. Obstali smo tudi ob cerkvi Dominus Flevit, kjer je Jezus ob pogledu na Jeruzalem jokal. Pot Bolečin se prične ob nekdanji Pilatovi sodni palači, ki je danes neka šola. Malo naprej pa je cerkev Ecce Homo. Končno smo prišli do bazilike Božjega groba, kjer je bil izpostavljen steber bičanja.

Vrnili smo se še do sedme postaje in obiskali samostan pravoslavnih ruskih sester, kjer so nas zelo prijazno sprejeli in nam razkazali mnogo svetih podob. Ob povratku v mesto smo šli še v patriarhat, kjer nas je sprejel patriarhov namestnik.

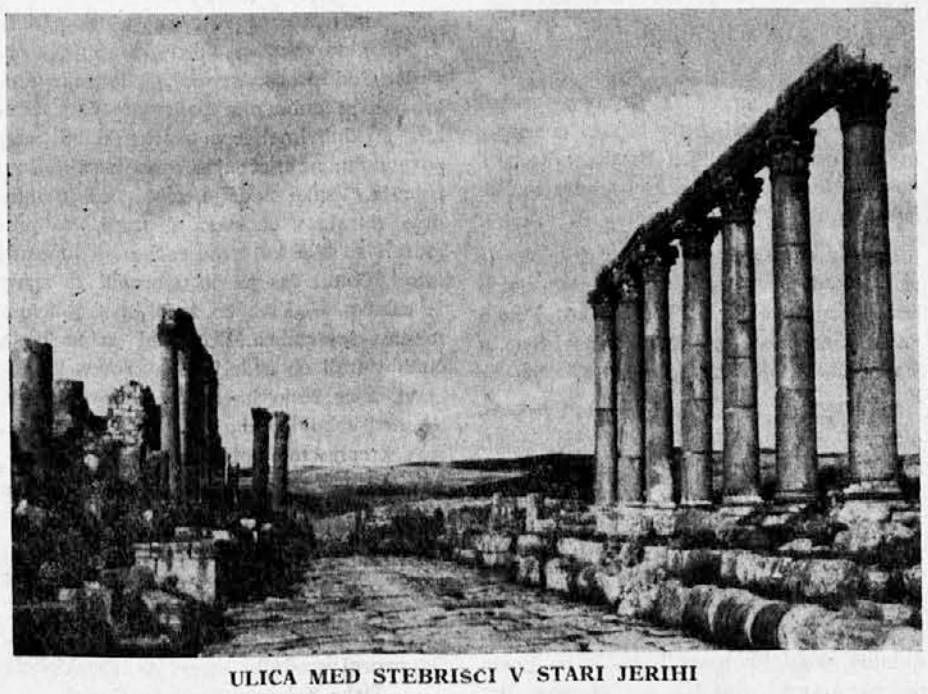

ULICA MED STEBRIŠČI V STARI JERIHI

Prva seja pokrajinskega odbora

V četrtek 20. julija je bila prva seja novega pokrajinskega odbora, kateri je predsedoval dr. Bruno Chientaroli. Po pozdravnih besedah in prečitanju brzojavk in čestitk novemu odboru od strani raznih ustanov, je predsednik razdelil odbornikom razna delovna področja:

Podpredsednik odv. Devetag je namenjen za splošne posle, pravne zadeve in avto cesto; odbornik Grigolin bo upravljal javna dela, turizem, prevoze in letališče v Ronkah; odbornik dr. Marchesini bo skrbel za zdravstvo in imel splošno nadzorstvo nad goriško umobolnico; odbornik Pecorari bo skrbel za finance, šolstvo, šport, za mladinske probleme in za gluhonemnico; odbornik Vezil bo imel v oskrbi personalni oddelek, ekonomske probleme, kmetijstvo in imovino umobolnice; odbornik Bottegaro je prevzel skrb za socialno pomoč, za otroške zavode ter za lov in ribolov.

Določili so, da bodo nadaljnje seje odbora vsak torek ob 18. uri. Poleg tega pa bodo tudi odborniki, katerim je določen gotov delokrog, dvakrat tedensko poslovali na pokrajinskem sedežu ter sprejemali stranke. Urnik bo stalno na vpogled na pokrajinski oglasni deski.

Prenehala je nevarnost poliomielitisa

Po kritičnem obdobju druge polovice junija in prvih dni julija, ko so se v našem mestu pojavili slučaji otroške paralize in vzbudili med prebivalstvom tolikšen preplah, se je sedaj zdravstveno stanje v tem oziru normaliziralo. Pojavil se ni noben nov slučaj in tudi zadnji oboleli so že prestali akutno fazo in se zdravijo v Trstu in v Vidmu. Zdravstveno ministrstvo je poslalo naši občini še nadaljnjih 5000 doz Salkovega cepiva. V ambulatoriju CRI so prenehali s cepljenjem, v ulici Mazzini pa bodo začeli z drugim predpisanim cepljenjem, ki se mora izvršiti mesec po prvem. Na tem sedežu so v zadnjem mesecu cepili 5500 oseb, medtem ko so jih na sedežu CRI cepili 700. To znači, da so Goričani izvršili svojo dolžnost nad svojimi otroki. Če pa so še starši, ki niso za to poskrbeli, naj ne odlašajo. Cepljenje je brezplačno.

Prva maša don Itala Thomanna v cerkvi Brezmadežne

V cerkvi Brezmadežne je v nedeljo 23. julija daroval svojo prvo mašo med Goričani don Italo Thomann. Čeravno rojen v Egiptu leta 1929, se je vedno po starših, ki so Goričani, tudi sam prišteval med Goričane. Leta 1952 je promoviral na londonski univerzi v angleškem jeziku in nato podučeval vse do leta 1957 v Beyrouthu in Kairu v salezianskih zavodih. Odločil se je nato za duhovništvo in dovršil v Jordaniji teološke študije. Svojo prvo mašo je pel na praznik sv. Petra in Pavla v Betlehemu. Sedaj jo je ponovil v Gorici med svojimi prijatelji in znanci. Ob evangeliju je imel poménljiv govor, kaj pomeni duhovnik, nositelj resnice, v današnjih časih. Z zvišenimi besedami se je spomnil tudi duhovnikov onstran železne zavese, ki junaško vztrajajo v trpljenju za zmago resnice. Med sv. mašo je prof. Toniutti izvajal na harmonij svoje skladbe, katere je pel ženski cerkveni zbor.

Slab dotok turistov v Gradež

Največ zaslužka prinesejo vsako leto v Gradež avstrijski turisti. Tudi letos se je sezona dobro začela, a ponavljajoči se atentati v Južni Tirolski in zlasti v zadnjem času ponovna uvedba potnih listov, je zelo razredčila njihove vrste. Gradeški hotelirji so zaskrbljeni. Predsednik turistične ustanove v Gradežu je po radiu poslal Avstrijcem poziv in povabilo, naj obiščejo Jadransko obalo in da jim bo povrnjena morebitna škoda, ki bi jo od prenapetežev utrpeli na svojih vozilih. Stanje v Južni Tirolski se je po zadnjih aretacijah krivcev zboljšalo in tudi ital. konzulati naglo in množično izdajajo potna dovoljenja za v Italijo, tako da je upanje, da se bo spet ugodno razvijala turistična sezona v Gradežu in vzdolž vse naše obale.

Slabo vreme na Goriškem

Zadnji teden je naše kraje zajelo silno slabo vreme. Nevihte so na dnevnem redu. Zlasti je nevihta preteklega četrtka povzročila v mestu in bližnji okolici precejšnjo škodo. Padala je tudi toča, vendar le v mestu. V Št. Mavru je strela udarila v jelko na šolskem dvorišču in jo popolnoma uničila.

Preložitev postajališč mestnega avtobusa

V teh dneh so preložili postajališče mestnih avtobusov in sicer na avtobusni progi 1 in 5 in CNE (krožna črna zunanja) od Bara Tomadin k baru Vianello in postajališče v ulici XXIV maja na začetek ulice IX. Agosto. Te spremembe so bile potrebne, da razbremenijo promet na križišču pred kavarno Garibaldi.

Novi sedež bolniške blagajne

Goriško županstvo je odobrilo načrt za gradnjo novega sedeža bolniške blagajne INAM. Zgradili ga bodo na vogalu ulice Vittorio Veneto in Della Bona, na zemljišču bivšega vojaškega pokopališča. S tem bo ugodeno želji mnogih, ki so hoteli, da bi sedež INAM bil v bližini bolnišnice. Novi sedež bo zgrajen po vseh pravilih moderne tehnike. Z uvedbo proste izbire zdravnika ne bo sicer imel več toliko dela kot v preteklosti, vendar bo še vedno potreben, ker bodo v njem uradovali zdravniki specialisti in pa uprava INAM.

Z Vrha

Kaj vse so nam obljubljali naši napredni Slovenci, socialkomunisti pred volitvami! Poskrbeli bomo za zdravniško posvetovalnico in ambulanto, za asfaltiranje ceste, napeljavo telefona. Te in še druge dobrine so nam obetali, a danes, po dveh mesecih niso še nič izvršili. Pač pa je občinski svet odobril nad 2 milijona lir za moderno razsvetljavo po Sovodnjah, dočim je nam določil le nekaj kubičnih metrov gramoza za popravilo ceste, ki pelje do naše vasi. Kdaj se bo občina spomnila na cesto, ki pelje z Vrha do Rubij in jo noč in dan rabijo naši delavci, ko hodijo na delo? Se podnevi se težko hodi po njej, kaj šele ponoči, ko morajo delavci na nočne izmene. Če ima občina denar za moderno razsvetljavo, naj bi ga imela tudi za nujnejše potrebe v občini.

Poleg tega smo z začudenjem brali o čudni debati v občinskem svetu, naj bi se ukinila šola v Gabrjah. Naš g. župan se v Primorskem sicer izgovarja, da je bila le »akademska« debata, toda nam se zdi, da bi takih vprašanj tudi pri «akademskih« debatah ne smeli začenjati, kaj šele na občinski seji. Zato nekomunistični Vrhovci odobravamo nastop g. Černica, ki se je zavzel za pravice gabrske šole.

ŽABNICE

V ponedeljek 17. julija je med hudo popoldansko nevihto udarila strela v dimnik hiše Janeza Nagelschmid, jo razkrila in naredila precej škode v podstrešju in po sobah. Hvala Bogu ni bilo nobene človeške žrtve. To je tem bolj čudovito, ker je v kuhinji, pri razbitim radiu, sedela hčerka Lojza z dvoletnim nečakom Fabricijem. Tudi kipec Matere božje nad radiom je ostal nepoškodovan!

Veren človek si lahko misli, da res MARIJA brani nedolžnost.

VIŠARJE

Preteklo nedeljo so se zbrali na Višarjah tretjeredniki iz Gorice in lepo število faranov iz Boršta. Slabo vreme, pa velika zbranost pri molitvi in poslušanju božje besede voditeljev p. Fidelisa in msgr. Jožeta Jamnika.

V sredo 19. 7. je pri višarski Mariji 37 srebrnomašnikov videmske nadškofije praznovalo svoj jubilej v družbi sošolcev, ki so si izvolili druge poklice.

Sovodnje

Domači občinski odbor je imel v soboto dne 22. julija izredno sejo v sklopu »tedna protestov demokratičnih občin za izvedbo deželne avtonomije«. To ni nič drugega kot prefinjena politična poteza komunistične partije, da stalno drži ljudi v opoziciji proti sedanji pravi demokratični vladi. Saj vsi vemo, da komunisti nimajo ničesar opraviti ne z avtonomijo ne z demokracijo ,ker so diktatorji in centralisti. Kjer koli pridejo na vlado, tam izgine vsaka demokracija in avtonomija. Toliko bi radi povedali našemu gospodu županu, da bo vedel, komu služi.

***

Žal moramo poročati spet o dveh drugih hišah v Sovodnjah, ki izgleda, da ne bosta imeli primernega izhoda na glavno cesto. Hiši stojita v gornjem delu vasi za občinskim travnikom. Prva je bila zgrajena pred 25 leti, druga po zadnji svetovni vojni. Ko so pri nas gradili otroški vrtec, je občinski travnik menjal lastnika, a je bil vseeno pod občinsko upravo. O tem, kako je prišlo do prenosa lastnine, ne bomo danes pisali. Zaenkrat hočemo le vprašati, zakaj ni občinska uprava že takrat odmerila ceste za dohod k tem hišam, saj vsi dobro vemo, da se njih lastniki vsa leta nemoteno poslužujejo občinskega travnika za dohod k hišam. Če tega ni storila, bi tudi ne bila smela izdati dovoljenja za graditev hiše, ako le-ta nima primernega dohoda. In zakaj niso bili obveščeni lastniki teh hiš, ki so bili pri tem najbolj zainteresirani, ko se je omenjeni travnik prodajal?

Sovodenjci želimo, da se ta zadeva mirno poravna, da ne pride stvar tako daleč kakor v Rubijah. Voditi občino ni lahka stvar, posebno če ni dovolj sposobnih ljudi na odgovornih mestih. Takšni primeri nesposobnega upravljanja javnih zadev naj služijo v pouk vsem tistim, ki imajo sicer velike sposobnosti, a so pri zadnjih volitvah sedeli v senci neodvisnosti, ki jo nudi brezplodno drevo tako imenovane občinske enotnosti. Njih dolžnost bi bila, da bi se bili opredelili ali levo ali desno. Tako bi ob volitvah bilo nedvomno prišlo do sposobnejše občinske uprave.

Med trnjem in osatom

Partijska avtokritika v Gabrjah

G. Andrej Pipan, občinski svetovalec na listi občinske enotnosti iz Gabrij, je dne 23. julija objavil v Primorskem avtokritiko z ozirom na dopis v KG o razpravi o gabrski šoli na seji občinskega sveta v Sovodnjah. G. Pipan, piše Primorski, zanika, da bi bil protestiral zoper predlog sovodenjskega župana Češčuta, naj se ukine gabrska šola, kot smo mi pisali.

Ali je res, g. Pipan, da niste protestirali? Potem pa povejte, kaj delate v občinskem svetu. Ali niste tam zato, da branite koristi svojih vaščanov? Kot priča Vaša pozna avtokritika, ste v občinskem svetu samo zato, da kimate k temu, kar predlaga g. župan, četudi je v škodo vaši vasi. Prav je, da vzamejo to na znanje tisti, ki so Vas volili. Vsi pa imamo v Vaši avtokritiki zgled, kako partija vzame človeku vsako samostojnost, tako da tudi mož ni več mož, temveč samo še cunja, da partija z njo pometa. Nam je zelo žal, da niste ob tisti priložnosti pokazali, da ste možak.

OBVESTILA

ROMANJE NA SV. VIŠARJE IN H GOSPE SVETI NA KOROŠKEM prireja Mar. družba v Gorici. Vršilo se bo **v dneh 7., 8. in 9. avg.** Odhod iz Gorice v ponedeljek 7. avg. ob 7. uri s Travnika. Cena 6.000 lir. *Vpisovanje* sprejema msgr. Novak, Corte S. Ilario 7. — Vpišejo se lahko tudi moški.

Dan bolnikov

V Lurd je odšlo posebno romanje bolnih duhovnikov. Tako romanje prirejajo že nekaj let vsako leto. Soboto 29. t. m. so izbrali, naj bo dan vseh bolnikov v Italiji, da molijo in darujejo svoje trpljenje za uspeh prihodnjega vesoljnega cerkv. zbora. Ob 16. uri istega dne bodo naravnost iz Lurda prenašali uro molitve bolnih duhovnikov; prenos bo po radiu in televiziji. Med to uro molitve bo imel sv. oče poseben govor po radiu in televiziji. Ob koncu bo sv. oče dal svoj blagoslov.

SPOROČILO IZLETNIKOM NA DUNAJ

Vsem, ki so se prijavili za izlet na Dunaj, sporočamo, naj si oskrbe pravočasno potno dovoljenje, če le mogoče potni list, ker bo to najbolj gotovo odgovarjalo zahtevam in ne bo zadnji trenutek noben nov odlog nikogar presenetil.

Še vedno imate priliko povabiti prijatelje, ker je še nekaj mest na razpolago v avtobusih.

TRAJAL BO OD 22. DO 26. AVGUSTA

Poti ne bomo spreminjali. Obiskali bomo našo najstarejšo slovensko svetišče Gospo Sveto, potem Judenburg, Maria Zell in Dunaj. Na Dunaju se bomo ustavili najdalj. Nazaj grede bomo obiskali še Graz in Celovec.

S seboj bomo prinesli mnogo dobre volje in prijetnega slovenskega razpoloženja. Naš izlet bo lep in prijeten.

Za prehrano in prenočišča je poskrbljeno. Da ne bomo imeli neprijetnosti z zamudniki, prosimo, da se vsi, ki se še nameravajo udeležiti izleta, prijavijo čim prej in sicer v Trstu v knjigarni Fortunat (poleg cerkve sv. Antona Novega), v Gorici pa v Katoliški knjigarni.

Kot smo že sporočili, stane ves izlet z vožnjo, prenočiščem in prehrano 17.200 lir.

SLOVENSKA PROSVETA V TRSTU

Nova cerkev pri Sv. Andreju

V Trstu bodo v kratkem spet začeli zidati novo cerkev. Ne na trgu Karla Alberta, kakor je bilo svojčas mišljeno in je zamisel zbudila toliko polemik, temveč pri Sv. Andreju. Sezidali jo bodo v ulici Locchi s pročeljem proti morju. Posvečena bo sv. Andreju in sv. Riti. Načrt za novo cerkev je naredil arhitekt Foschini.

Izidi pri maturah na slov. šolah

Te dni so se zaključili zrelostni izpiti za slovenske šole na Primorskem, ki so se vsi vršili v Trstu. Izidi so bili naslednji:

Klasična gimnazija iz Trsta: izdelalo je 6 kandidatov, ostali imajo popravne izpite. Izdelali so: Marzi Ivan Karel, Spacal Savo, Svetina Vid, Volčič Aljoša, Markežič Diana, Štrekelj Marija.

Klasična gimnazija iz Gorice: Izdelali so štirje kandidati, ostali imajo popravne izpite. Izdelali so: Di Battista Roman, Češčut Marija, Mikulus Aleksandra in Sfiligoj Majda.

Realna gimnazija iz Trsta: Izdelalo je pet kandidatov, eden je bil zavrnjen, ostali imajo popravne izpite. Izdelali so: Fonda Pavel, Luxa Marino, Mikuz Gregor, Sancin Hadrijan in Metlika Anamarija.

Učiteljišče iz Trsta: Izdelali sta dve kandidatinji, en kandidat je odstopil, ostali imajo popravne izpite. Izdelali sta Blasutto Ana Marija in Zavadlav Eleonora.

Učiteljišče iz Gorice: Izdelala sta dva kandidata, ostali imajo izpite. Izdelala sta: Devetak Leopold in Marijan Terpin.

Trgovska akademija: Izdelalo je 17 kandidatov, 6 so jih zavrnili in 24 bo imelo popravne izpite. Izdelali so: Berginc Darij, Bevilacqua Zofija, Černe Marija, Costa Lucija, Jakin Danijel, Nadrah Julijan, Sancin Gianna, Sugan Ana-Marija, Vremec Ana, Žiberna Darij, Lupinc Irena, Mahnič Magdalena, Merzel Bruno, Sigulin Neva, Stefani Bianca, Stopar Silvij in Sušteršič Dino.

Abiturientom čestitamo k uspehu, ostalim pa voščimo obilo sreče v septembru.

Promocija

Prejšnji teden je na vseučilišču v Bologni promoviral za doktorja zdravilstva g. Pavel Pavlica. — Novemu zdravniku naše čestitke!

Slov. mladinski klub v Torontu

V župniji Marije Pomagaj je Slov. mladinski klub zaključil prvo leto svojega obstoja. Pod predsedstvom g. Jerneja Ambrožiča in duhovnim vodstvom č. g. Prebila je klub imel lepe uspehe in bil, vsaj po številu, najmočnejša organizacija slov. župnije. Vsako nedeljo zvečer se je mladina zbirala v cerkveni dvorani. Na programu so bile kulturne točke in duhovna misel. Ostali čas pa so uporabili za šport in zabavo. — Klub bo začel spet z delom meseca septembra. Do tedaj pa se bodo člani zbirali ob nedeljah na Slovenski pristavi, kjer bodo imeli še več prilike, da se med seboj spoznajo in si v prosti naravi krepijo telo in duha.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L 20, osmrtnice L 30, več 7% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: *msgr. dr. Fr. Močnik*
Tiska tiskarna Budin v Gorici

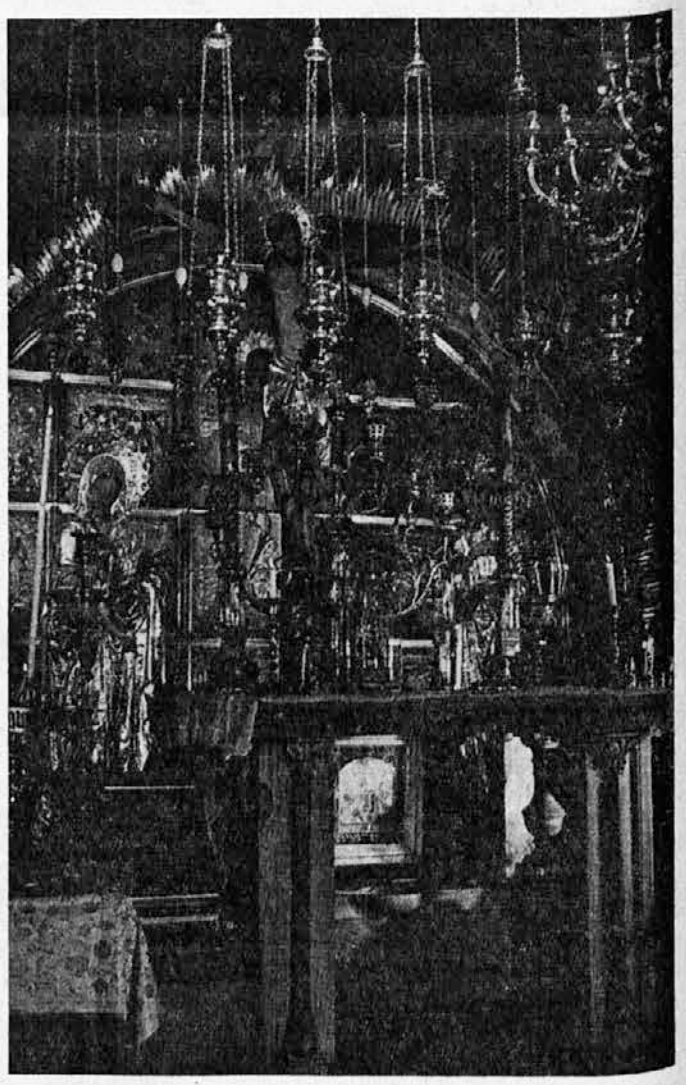

Oltar v jeruzalemski baziliki

SKUPNO ROMANJE NA BARBANO

Letos bo običajno skupno romanje vseh naših duhovnij na praznik žalostne Matere božje dne **15. septembra** in bo imelo spravni značaj: **V zadoščenje Bogu za vse žalitve našega ljudstva.**

Prva skupna sv. maša z ljudskim petjem bo ob 8. uri, druga pa ob 11. uri. Popoldne bo procesija s kipom M. B. po otoku.

Čč. gg. prosimo, da si do časa zagotovijo prevozna sredstva. Naj bodo po možnosti udeležene vse duhovnije štandreškega in devinskega dekanata.

Duhovniška zveza

DAROVI

Za volilni sklad: A. L., Paris 2.000 lir.
Za Katoliški dom: Družina Kogoj - Gorica 5.000; družina Ciampa - Gorica 1.000; Levpušček Andrej - Pevma 4.000; Zuodar Justina - Pesaro 2.000; družina Drašček - Francija 500 frankov; Peršič Franka - Avstralija 2.000; družina Podgornik (mes. prisp.) 1.500; Peršolja Kristina (mes. prisp.) 1.000; Pater Alfonz - Padova 4.000; Lukežič Ljudmila - Švica 2.000; N. N. - Oslavje 2.000; N. N. 5.000; P. F. (mes. prisp.) 3.000; B. P. (mes. prisp.) 1.500; N. N. - Št. Maver 4.000; N. N. - Gorica 1.000; Peršolja (mes. prisp.) 1.000; Velikonja Milka - Folonica 1.500; Velikonja Ana - Gorica 500; Gombač Anton - Francija 2.500; N. N. družbenica - Gorica 5.000; Marušič Marija - Sorrento 1.500; N. N. - Števerjan 500; Čevdek Alojz - Peč 1.000; N. N. 1.000; N. N. 500; N. N. - Milan 1.000; za srečno romanje J. K. 1.000; družina Tomsič Peter - Sovodnje 5.000 lir.

PRIMARIJ
dr. Josip Vrtovec
se je preselil ter ordinira
v ul. Garzaroli štev. 12 - tel. 32-47